

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Næringsstofftap gjennom overflate og grøfteavrenning - fosfortall i jord

Marianne Bechmann

Webinar 17. februar 2022

Kjelle Ruteforsøk Resultater 2014-2021

Foto: 15. mars 2020

Kjelle Ruteforsøk Resultater 2014-2021

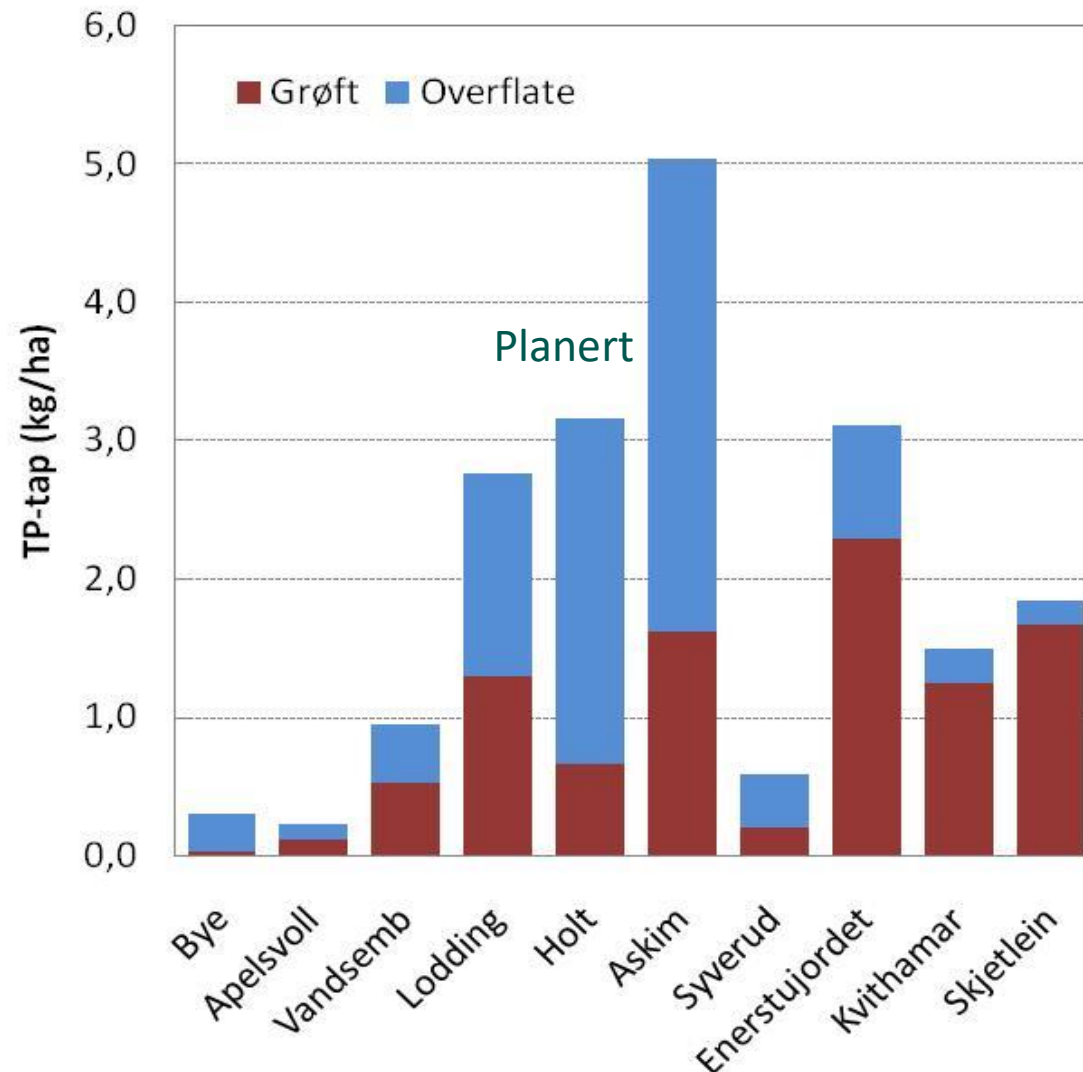
Andel avrenning gjennom drensgrøftene: 2014-2021

Gjennomsnitt for alle ruter og alle år

- 79 % av avrenning
- 67 % av jordtapet
- 76 % av totalfosfor
- 75 % av løst fosfat
- 89 % av nitrogen

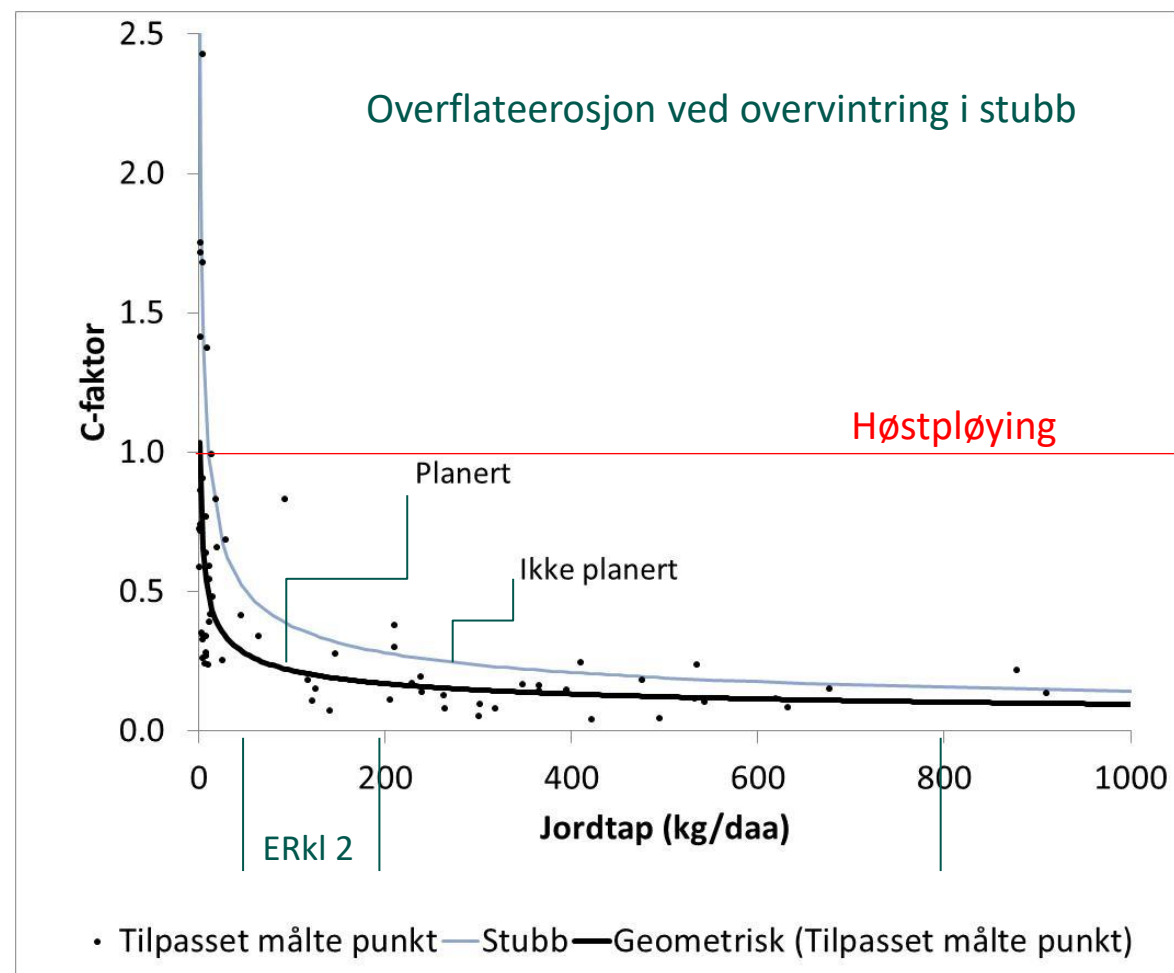

Tidligere forsøk på brattere arealer med overflate- og grøfteavrenning

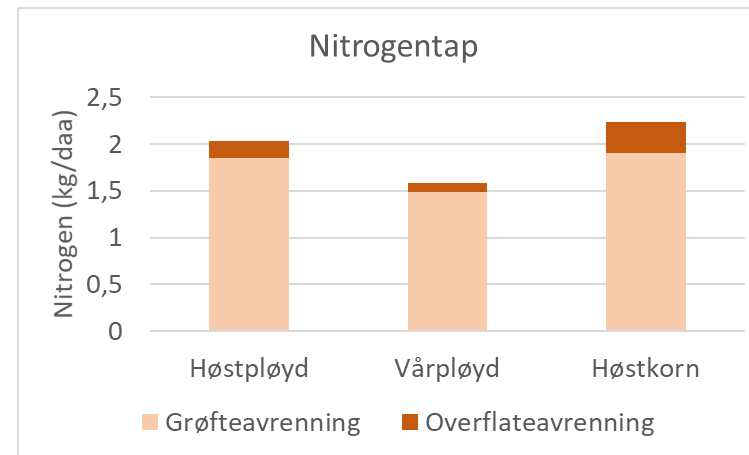
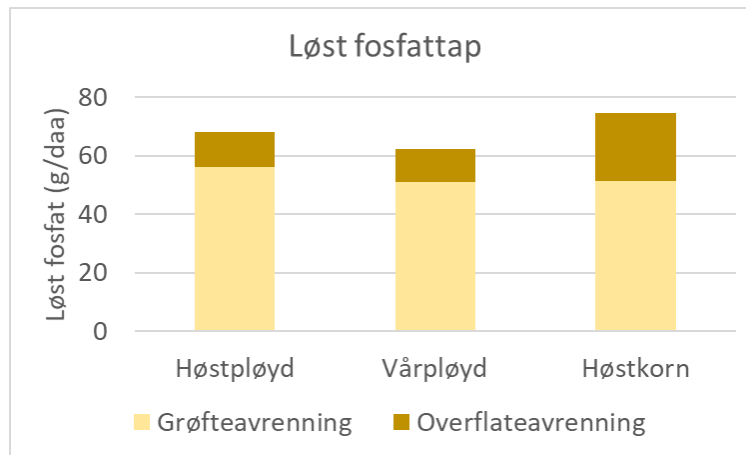
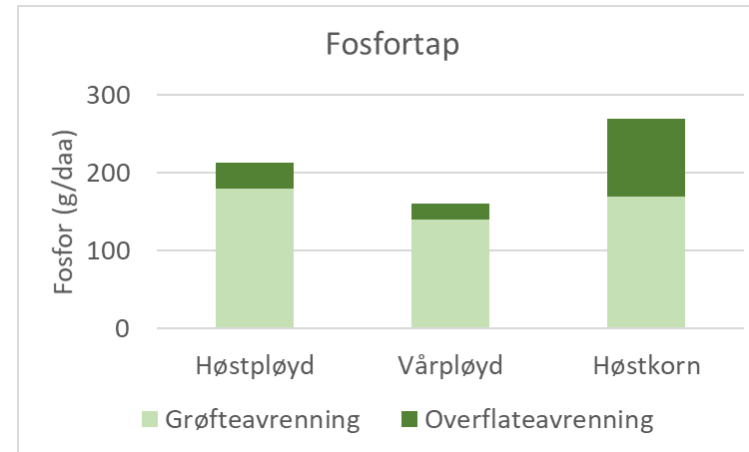
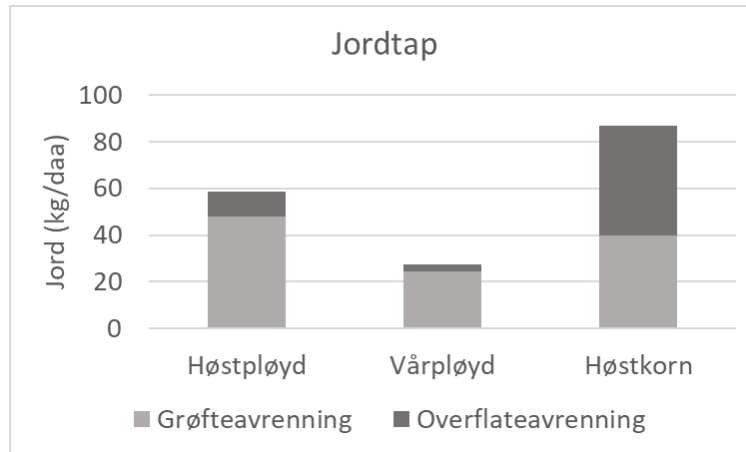

Effekt av «Ingen jordarbeiding om høsten» på flateerosjon i ulike ER-klasser

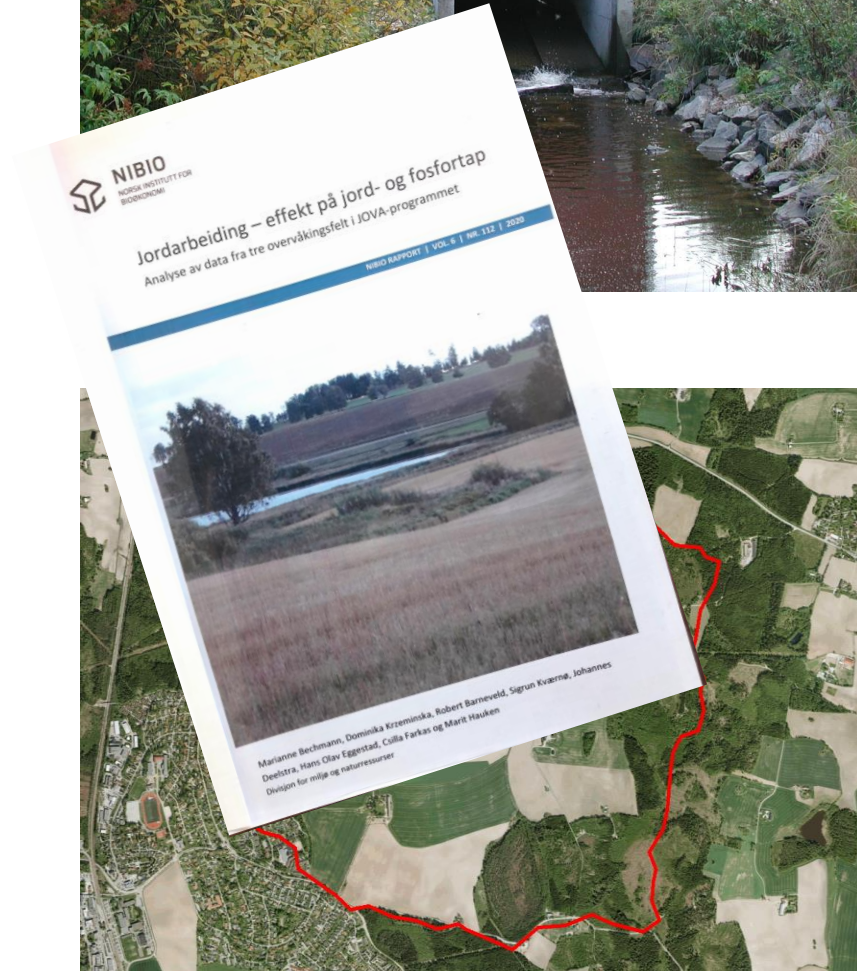
- Bra effekt på bratte arealer
- I erosjonsklasse 1 er det stor variasjon i effekt
- I erosjonsklasse 2 reduseres jordtapet mer enn 50 %

Kjelle ruteforsøk resultater 2014-2021

Program for jord- og vannovervåking i landbruket (JOVA)

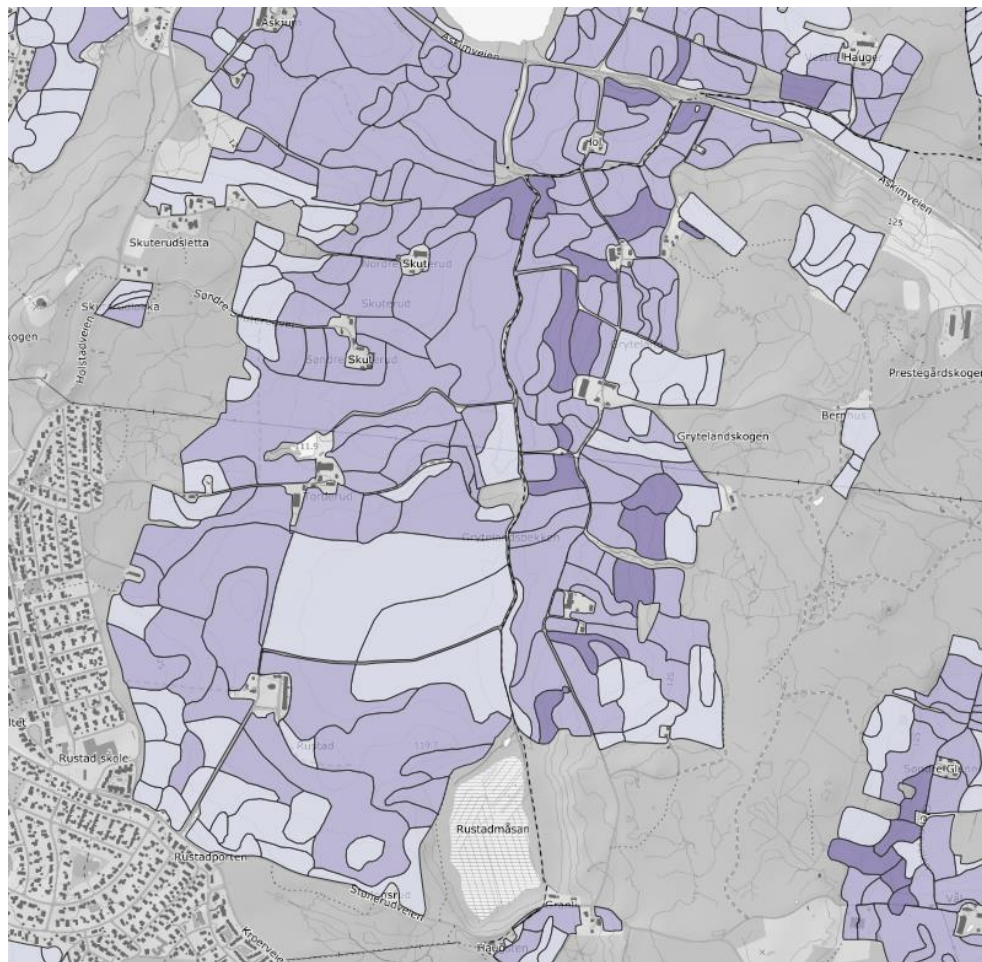

www.nibio.no/jova

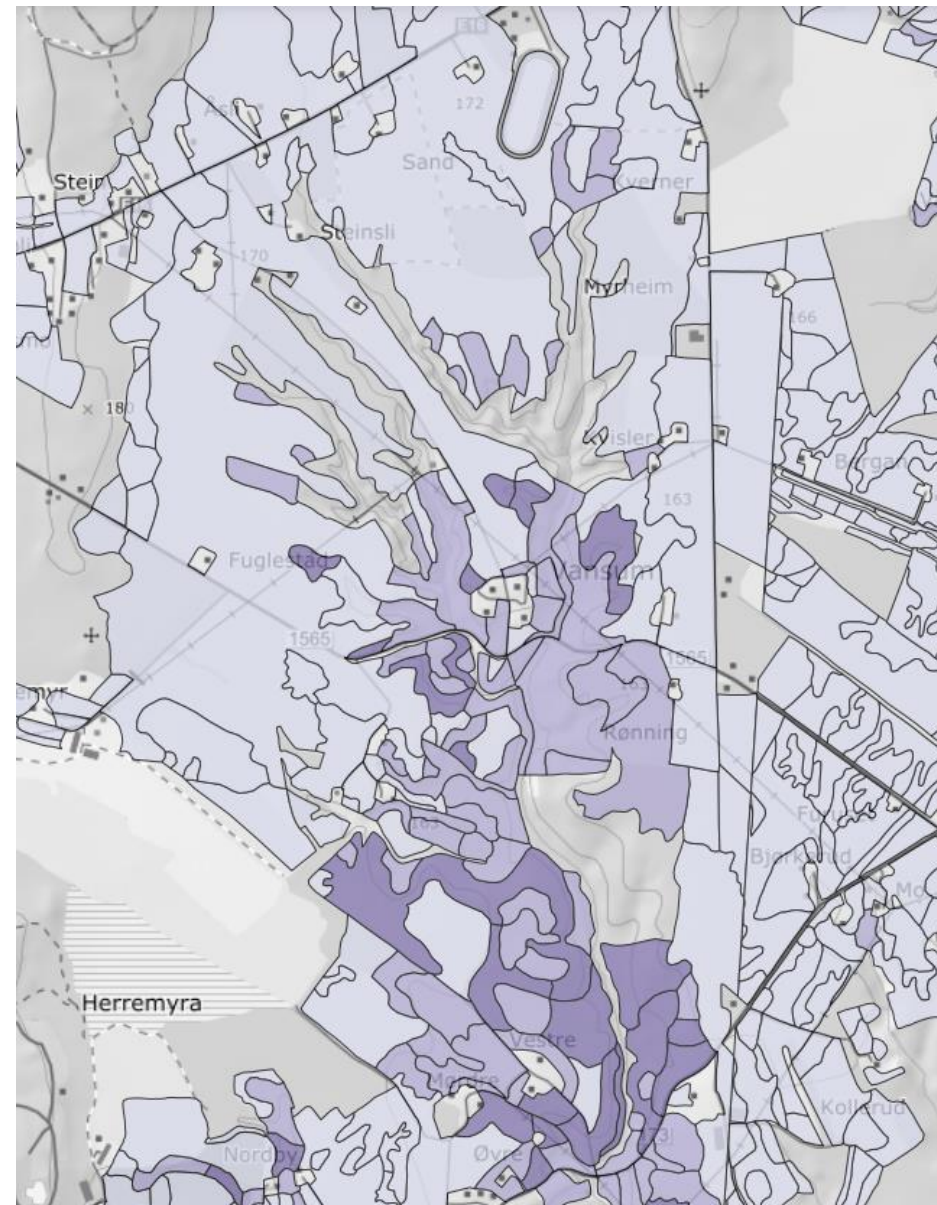

Erosjonsrisiko

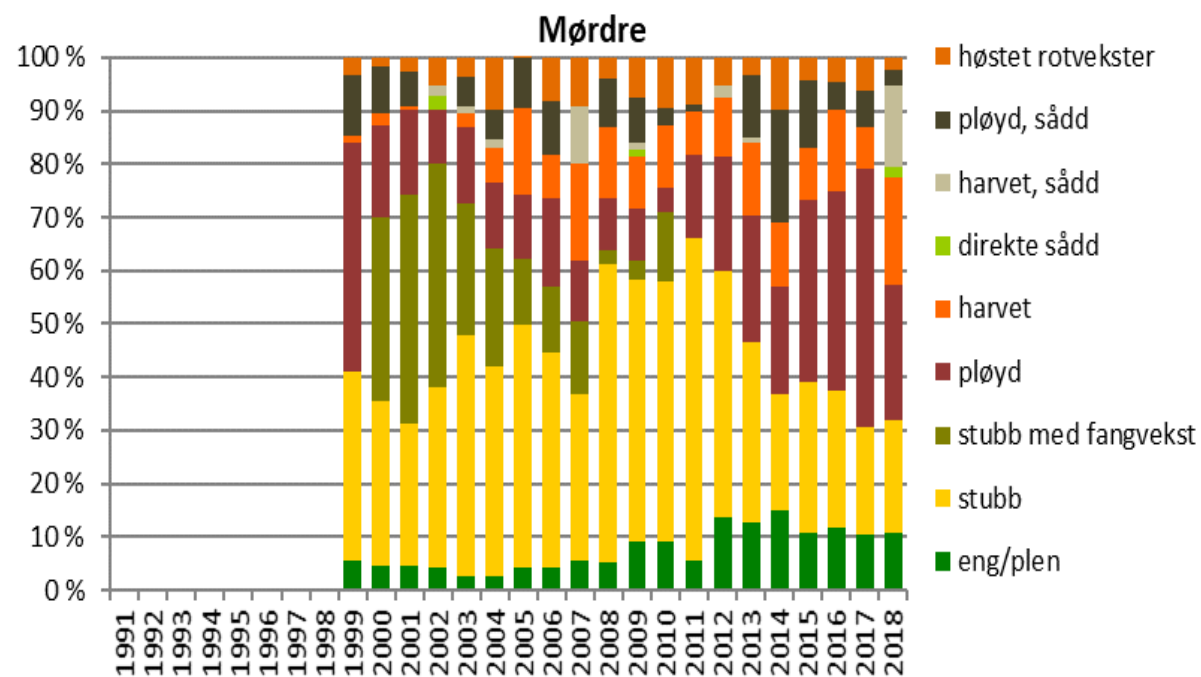
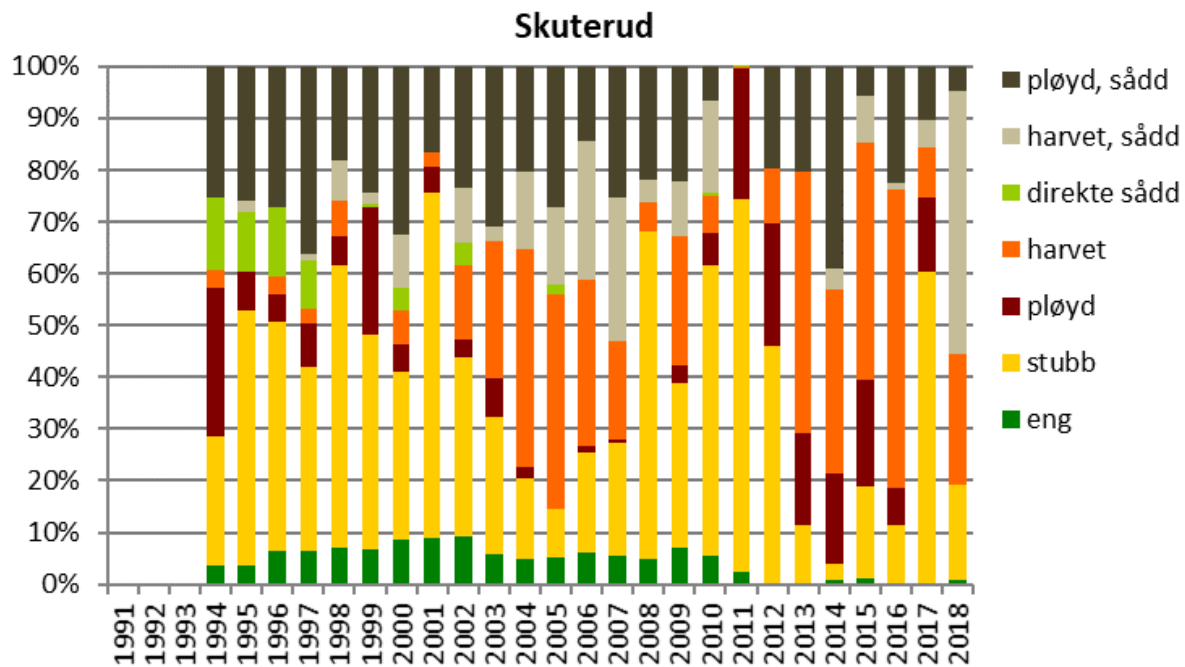
Skuterud

Mjørdre

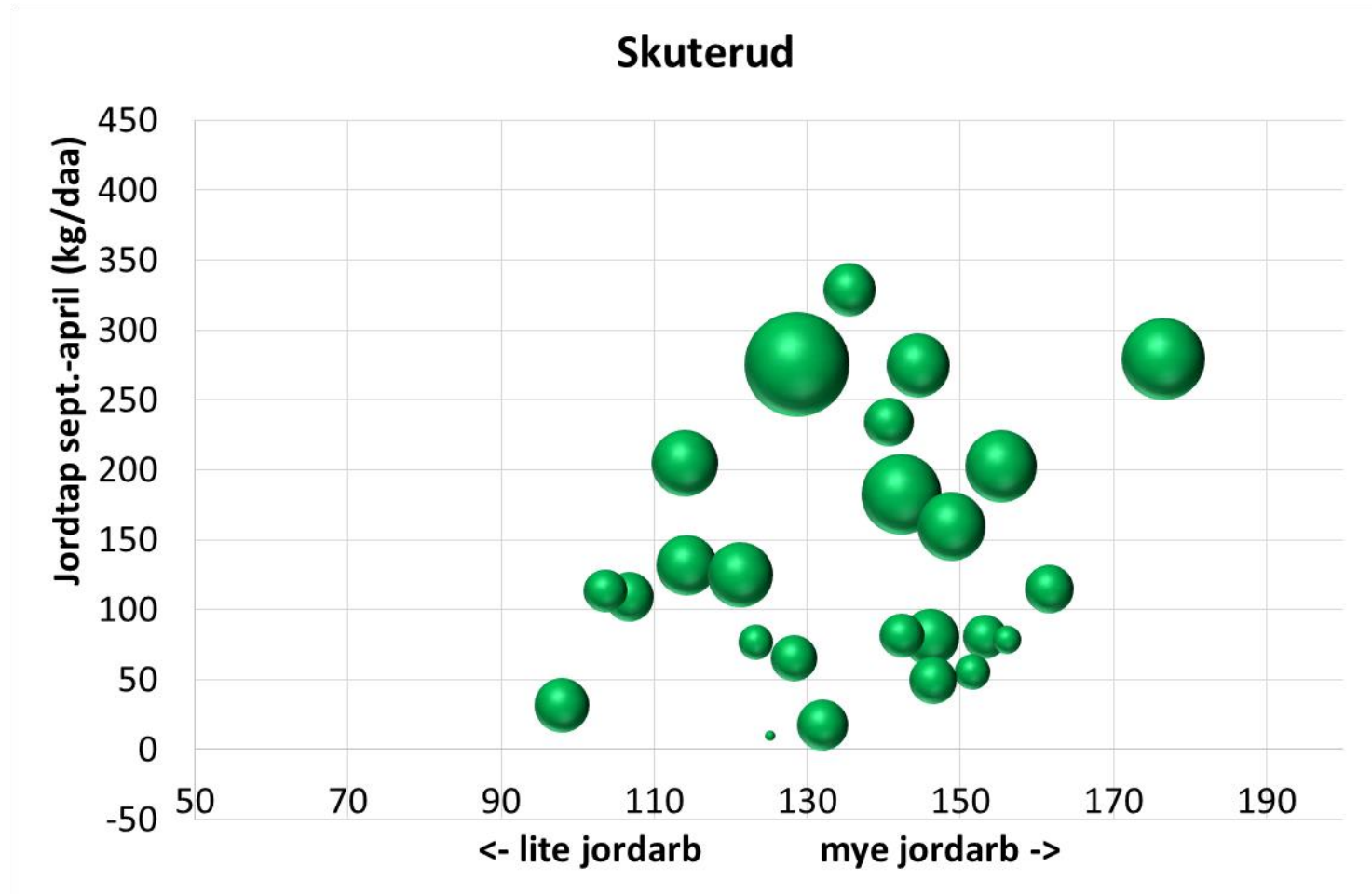

Jordarbeidingspraksis i overvåkingsperioden

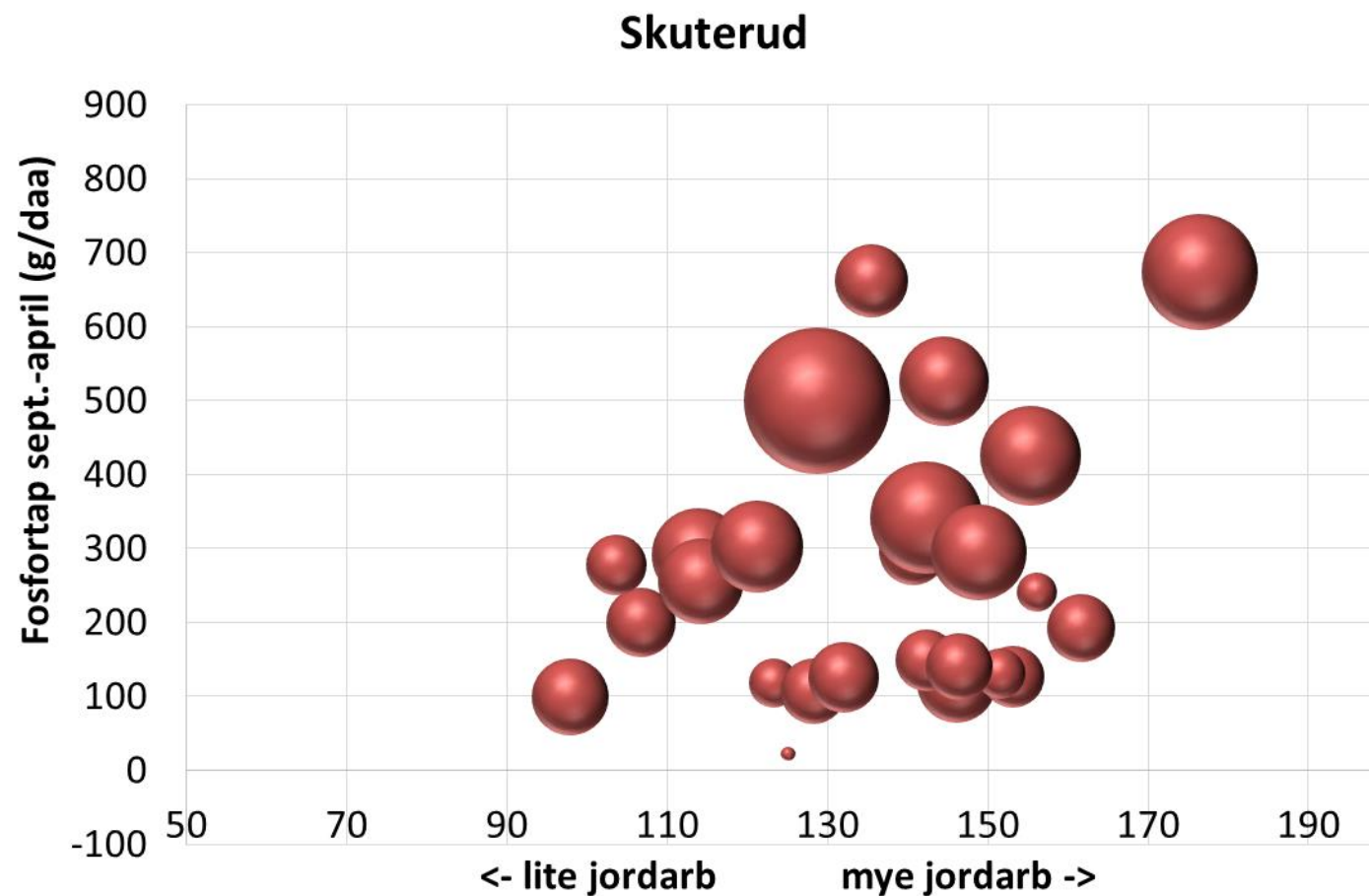

Overvåkingsresultater fra Skuterud

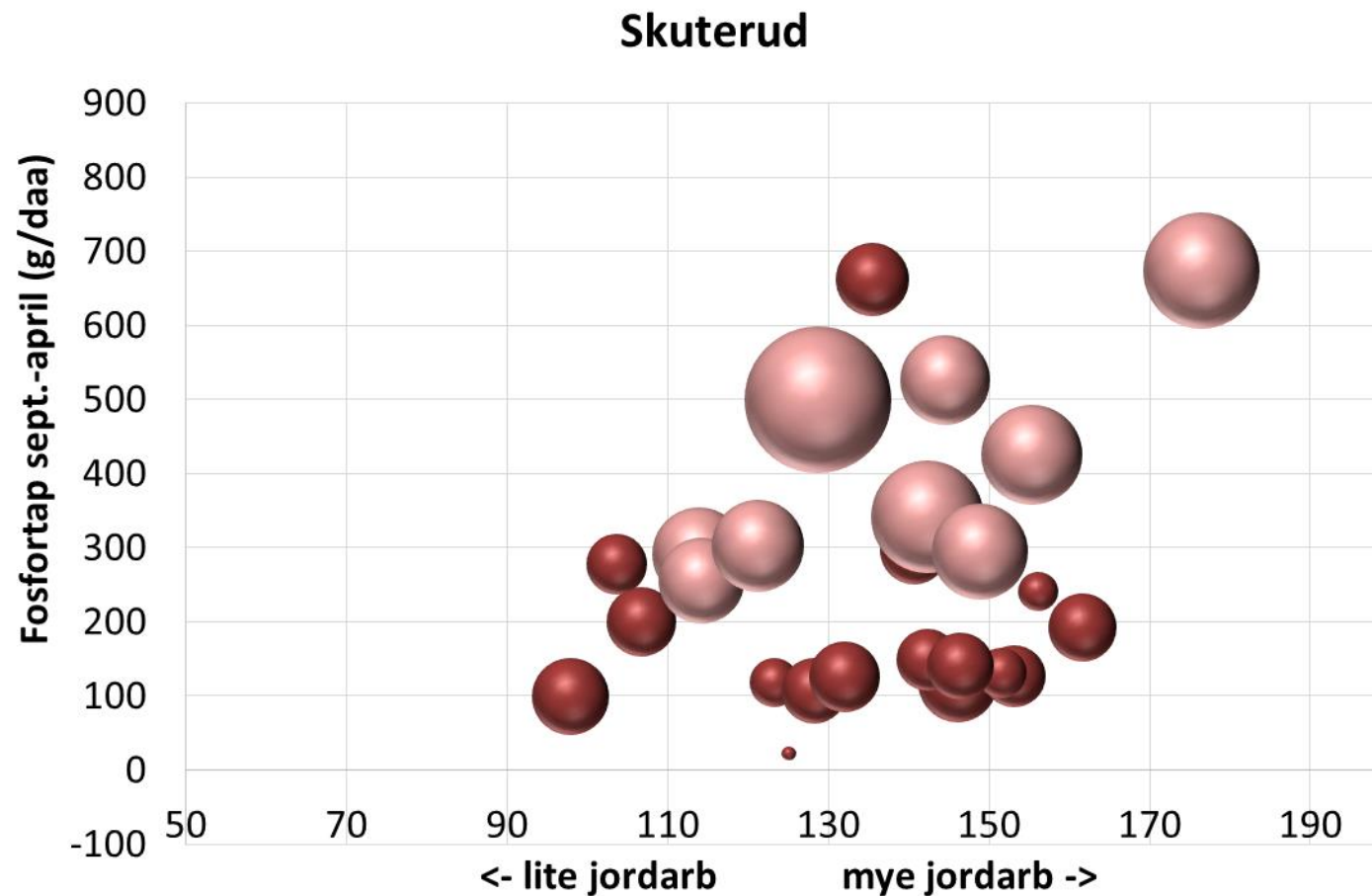

Overvåkingsresultater fra Skuterud

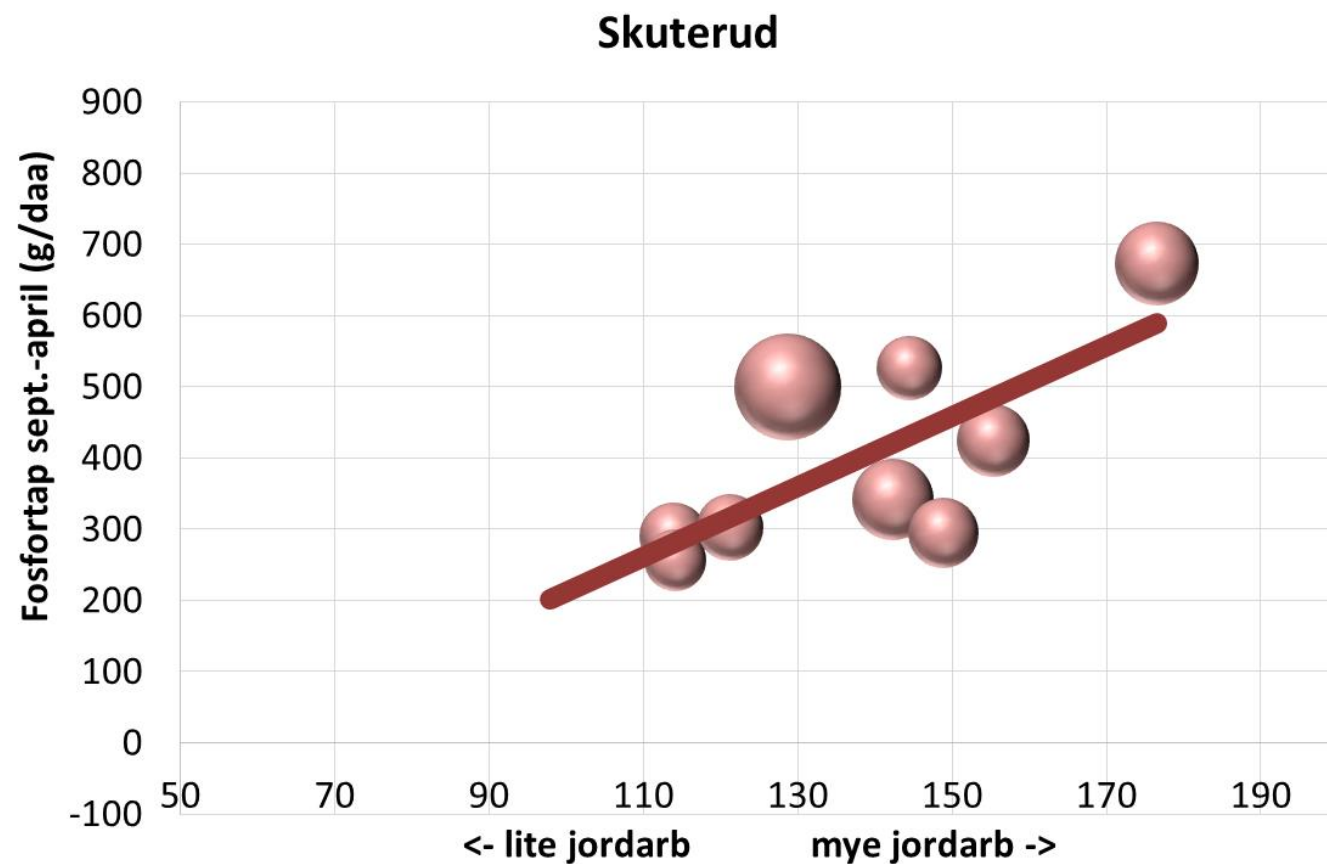

Overvåkingsresultater fra Skuterud

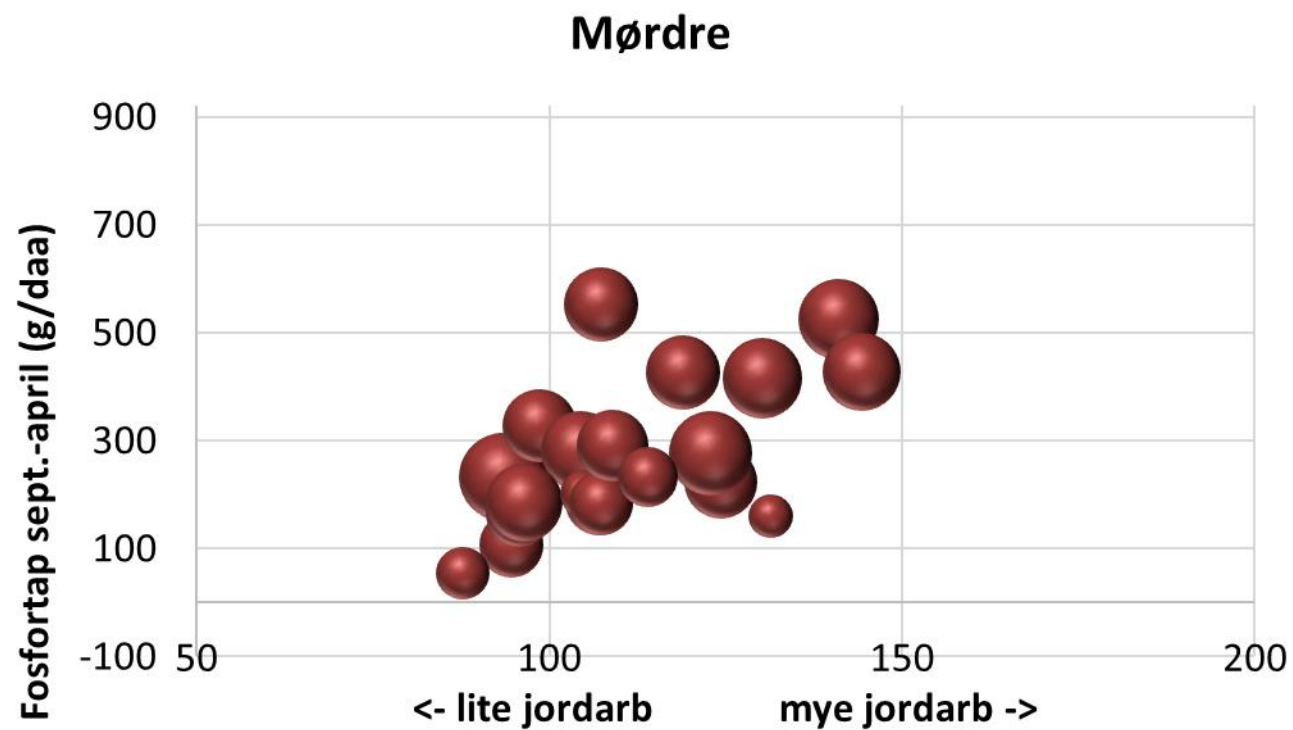
Overvåkingsresultater fra Skuterud

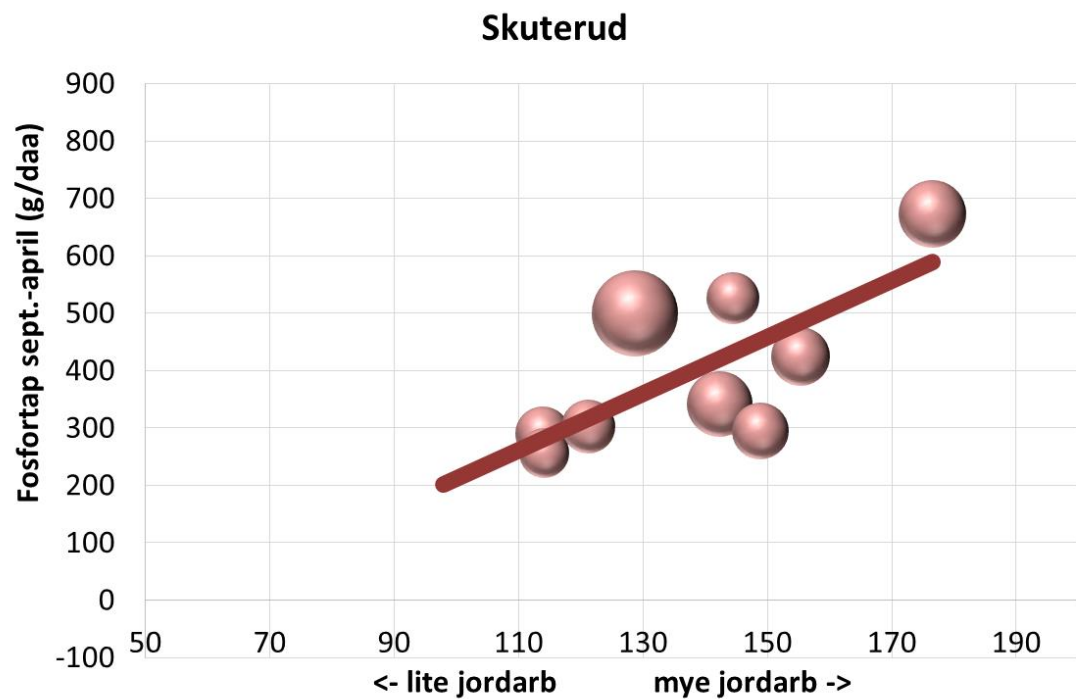
År med avrenning over 500 mm

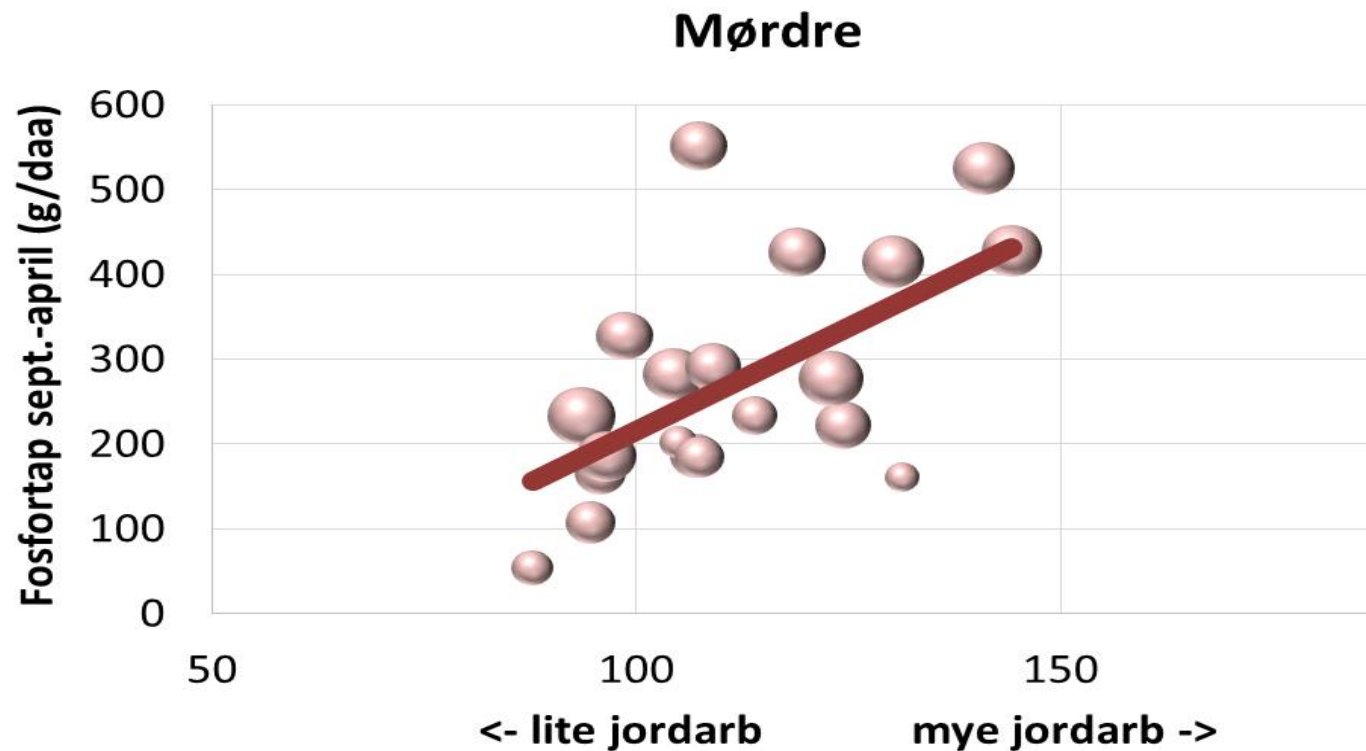
Overvåkingsresultater fra Mørdre

Overvåkingsresultater fra Skuterud og Mørdre

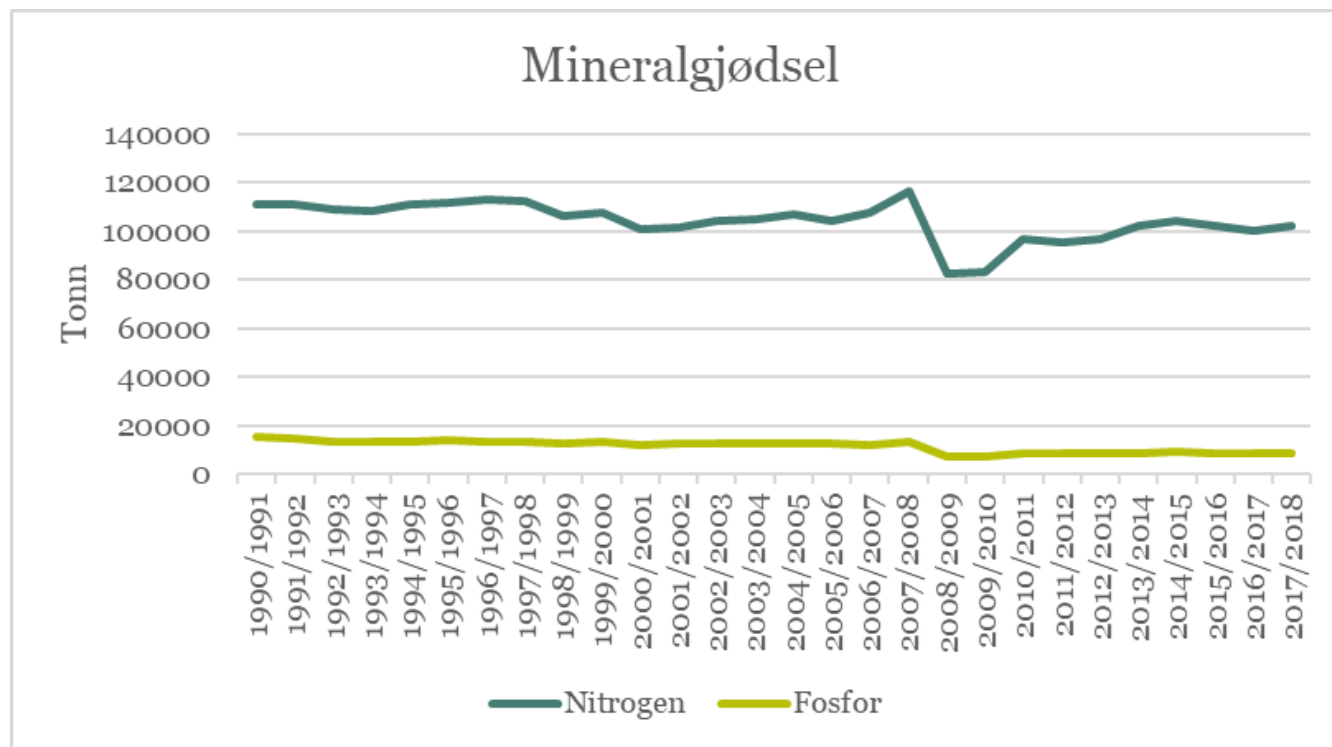

År med avrenning over 500 mm

Nitrogentap

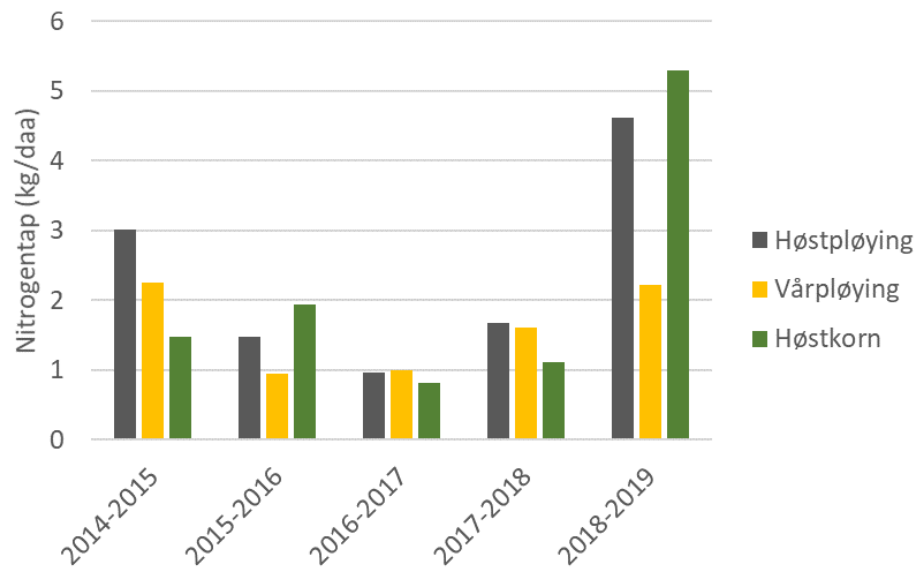
- Påvirkes av nitrogenbalanse: gjødsling – avling
- Overvintring i stubb har også god effekt på nitrogentap

Jordarbeiding og nitrogen

- Jordarbeiding om høsten fører til økt mineralisering og frigjøring av nitrogen
- Tørkesommeren 2018

etter tørke: x +

ikler-og-publikasjoner/halverte-kornavlinger-etter-torkesommer

ENGLISH COOKIES OG PERSONVERN STIKKORD ÅÅ KONTAKT OSS

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

SØK

> STATISTIKK > FORSKNING > INNRAPPORTERING > OM SSB > MITT SSB

Forsiden > [Jord, skog, jakt og fiskeri](#) > Halverte kornavlinger etter tørkesommer

Halverte kornavlinger etter tørkesommer

PUBLISERT:

28. januar 2019

Tørkesommeren i fjor ga den dårligste kornavlingen på nesten 50 år. Tilgangen av korn for 2018 anslås til 662 000 tonn – en halvering av avlinga fra året før.

FORFATTER: BERIT BJØRLO

TALLENE ER HENTET FRA

Korn og oljevekster, areal og avlinger

De nye tallene fra statistikken [Korn og oljevekster, areal og avlinger](#) baserer seg på prognoser fra Norske Felleskjøp fra 15. november.

Vi må helt tilbake til 1969 for å finne en like dårlig kornavling som i 2018. Den gang var avlingen på 642 000 tonn.

I 2018 er hveteavlinga forventet til å bli 127 000 tonn. Til sammenligning ble det i 2017 høstet 400 000 tonn. Hveteavlinga i 2018 er 63 prosent lavere enn gjennomsnittet for tiårsperioden 2008–2017.

ARTIKKELEN ER EN DEL AV SERIEN

Korn og oljevekster, areal og avlinger

Det ble høstet 382 000 tonn bygg i 2018, noe som er 29 prosent mindre enn

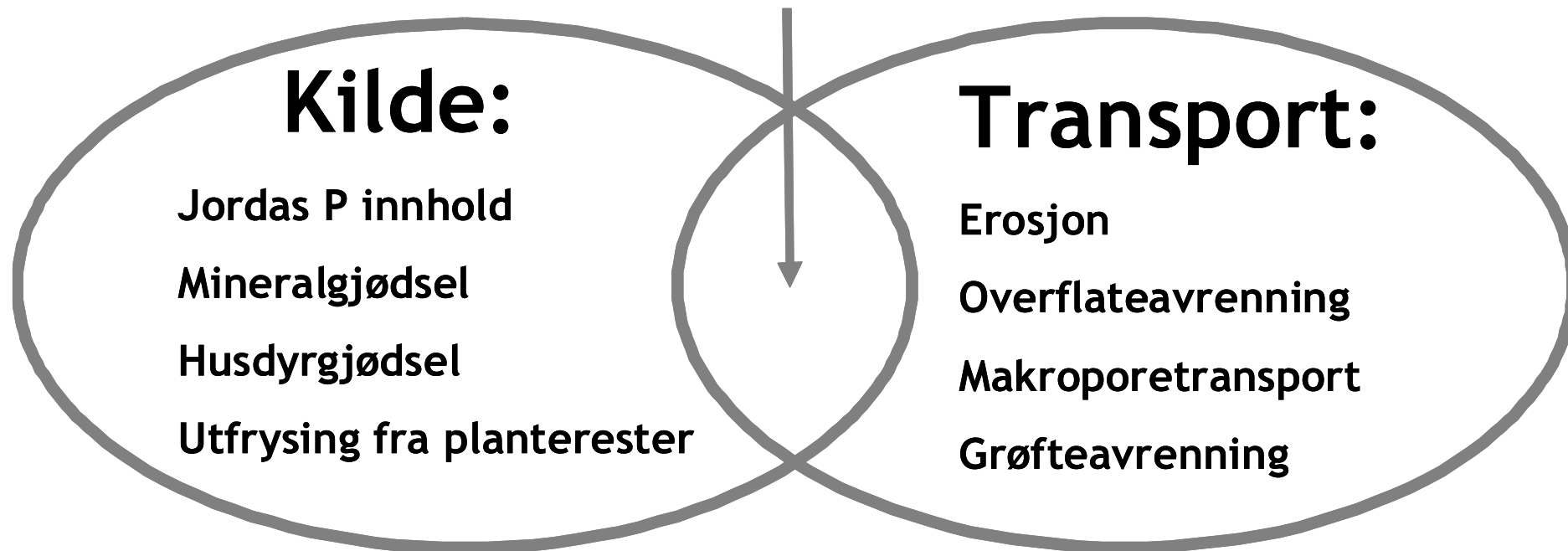
Ingen jordarbeiding om høsten – overvintring i stubb

- Vårkorn - høstkorn
- Tar vare på matjorda
- Stor effekt på erosjonsutsatte arealer
- Effekt på grøfteavrenning
- God effekt ved klimaendringer
- Både fosfor og nitrogen

- Senere opptørking
- Kort tid om våren
- Senere såing

Risikoarealer for fosfortap

Risiko arealer

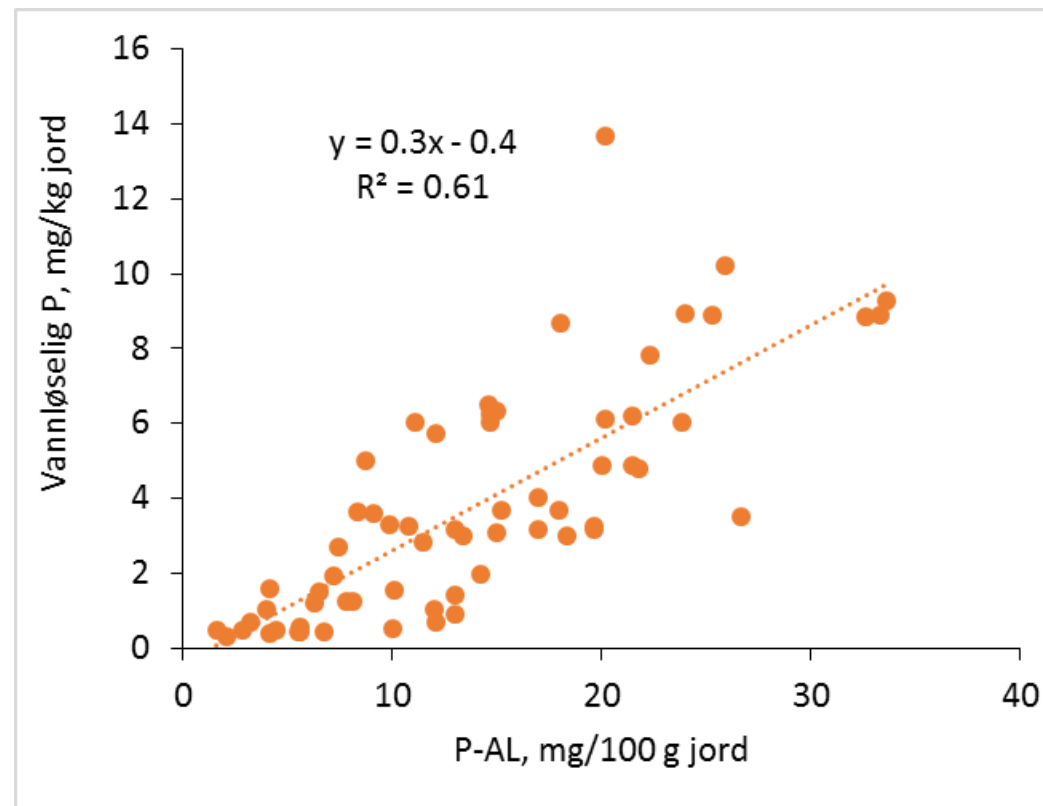
Gjødslingsforsøk på jord med høyt fosforinnhold

Kristoffersen og Øgaard, 2017

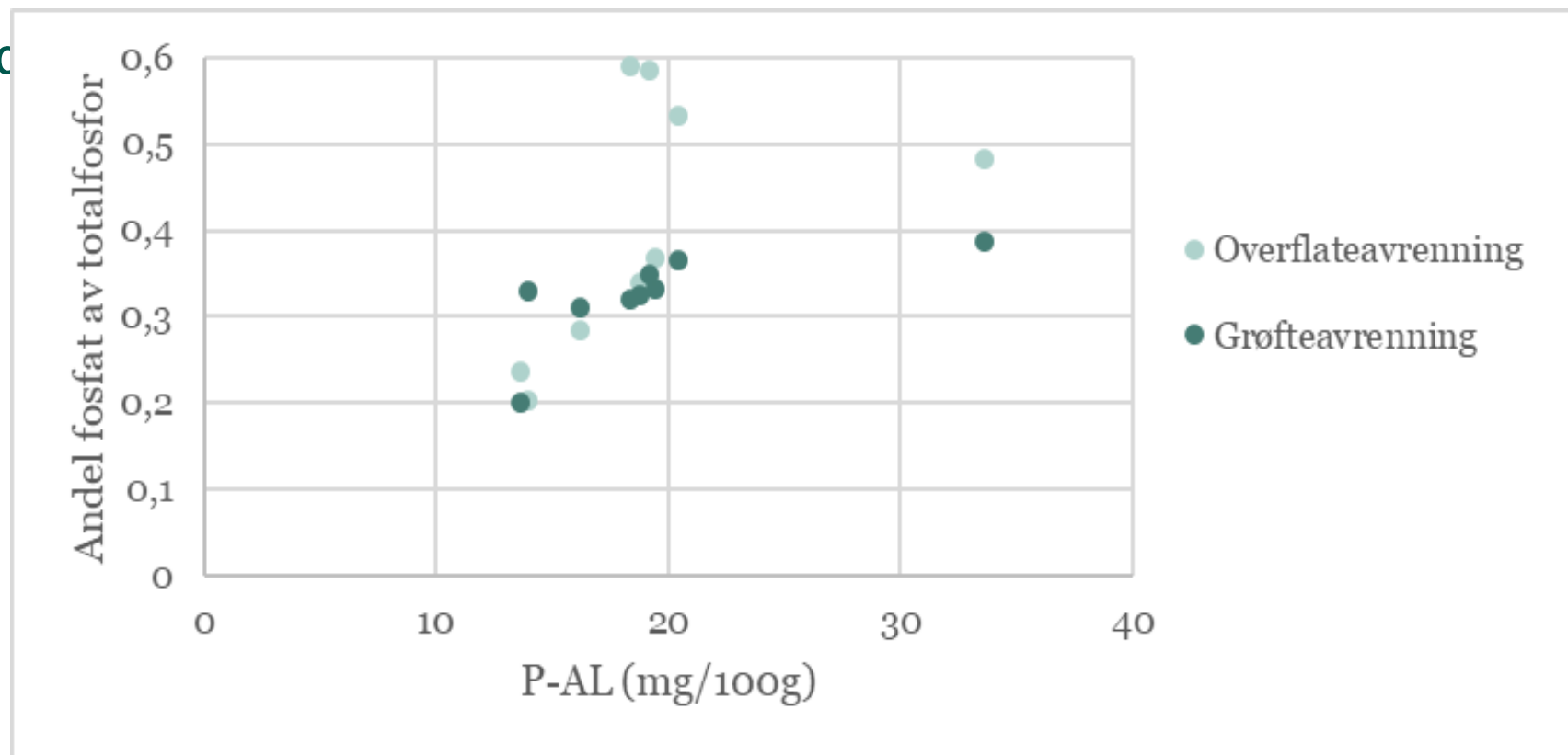
Fosforstatus i jorda – effekt på løst fosfat

- Jordas fosforstatus (P-AL) er den mest biotilgjengelige delen av jordas fosforinnhold
- Jordas fosforstatus (P-AL) har effekt på tap av løst fosfat

Fosforstatus på Kjelle ruteforsøk

- Fosfortall er høye og meget høye
- Gjødsle med

Tiltak som også har effekt på grøfteavrenning

Tiltak som har effekt på overflateavrenning

Overvintring i stubb

Grasdekte vannveier

Kantsoner i åker

Gjødslingstiltak

Fangdammer